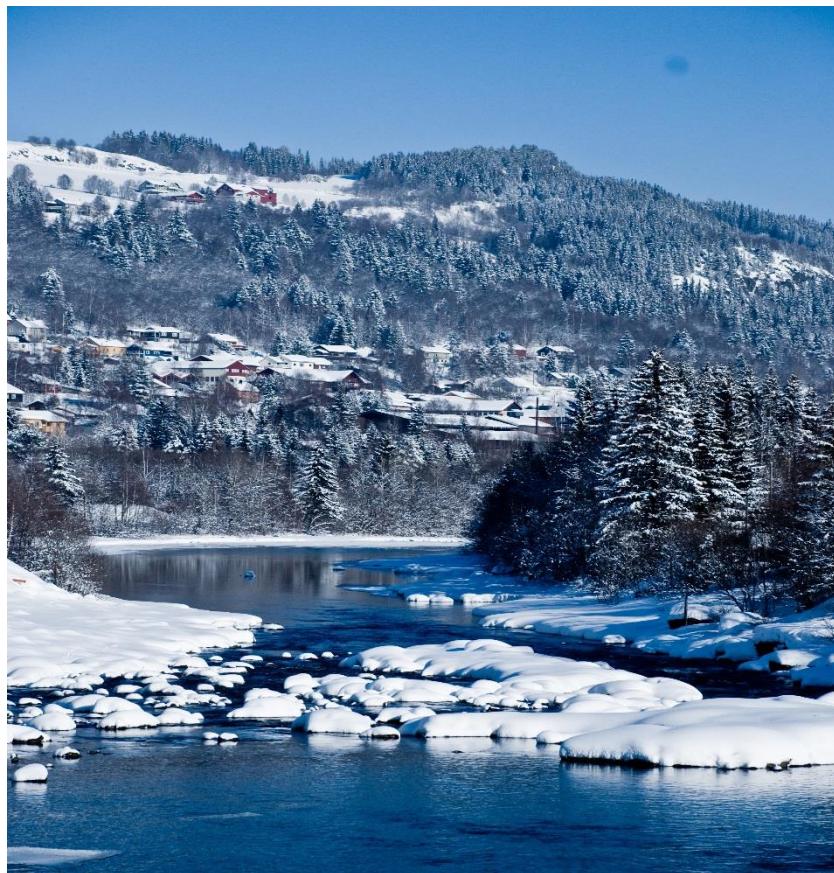

ÅL KOMMUNE

REKNESKAP 2018

Fotograf: Heidi Oskam

Innhald

Revisjonsberetning 2018	5
Økonomiavdelinga si oppsummering.....	7
Driftsrekneskap 2018	8
Økonomisk oversikt – drift	8
Rekneskapsskjema 1A – drift	9
Rekneskapsskjema 1B – drift.....	10
Investeringsrekneskap 2018	11
Økonomisk oversikt – investering.....	11
Rekneskapsskjema 2A – investering.....	12
Rekneskapsskjema 2B – investering	12
Balanse	13
NOTER TIL ÅRSREKNESKAP 2018	14
NOTE 0 – Rekneskapsprinsipp og organisering.....	14
NOTE 1 – Endring i arbeidskapital.....	16
NOTE 2 – Pensjonar	17
NOTE 3 – Garantiansvar (heftelse lånegjeld i IKS)	20
NOTE 4 – Fordringar og gjeld i Ål kraftverk.....	20
NOTE 5 – Aksjar og luter i selskap	20
NOTE 6 – Avsetning og bruk av avsetning.....	21
NOTE 7 – Kapitalkontoen.....	22
NOTE 8 – Sal av finansielle anleggsmidlar.....	22
NOTE 9 – Regionrådet i Ål kommune sin rekneskap.....	22
NOTE 10 – Vesentlege overføringer til finansiering av investeringar	24
NOTE 11 – Endring i rekneskapsprinsipper.....	24
NOTE 12 – Anleggsmidlar	25
NOTE 13 – Berekning av minste tillatt avdrag på lån jf. KL § 50 nr 1 og 2 (dvs. lån til eigne investeringar)	26
NOTE 14 – Sjølvkosttenester	27
NOTE 15 – Mellomverande med interkommunale samarbeid	28
NOTE 16 – Usikre og tapte fordringar	28
NOTE 17 – Skatt på inntekt og formue	29
NOTE 18 – Overføring av Mva-refusjon til kapital (investering).....	29
NOTE 19 – Justeringsrett mva-kompensasjon	29
NOTE 20 – Overskot (mindreforbruk)	30
NOTE 21 – Netto driftsresultat	30
NOTE 22 – Ytingar til leiande personar	31
Vedlegg	32
KOSTRA driftsartar.....	32

Revisjonsberetning 2018

VALDRES
skjerper saman

Kommunerevisjon IKS

Saksbehandling: Elin D. Myhre

Mob.tlf.: 452 11 972 Vår ref: 2019-176

Sted og dato: Fagernes, 20. mai 2019

Til

Kommunestyret i Ål kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttale om årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revisert årsrekneskapen for Ål kommune som viser eit overskudd på netto driftsresultat med kr 22.288.107 og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 24.129.890. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2018, driftsrekneskap, investeringsrekneskap, og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoene og noter til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår mening er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen per 31. desember 2018, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoene, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god communal revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisionsstandardane (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen slik det er krav om i lov og forskrift, og har overholdt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon består av informasjon i kommunens årsberetning, men ikkje årsrekneskapen og revisjonsberetningen.

Vår uttale om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje slik ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje denne informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom han og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om han tilsynelatande inneholder vesentleg feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den ytterlegare informasjonen inneholder vesentleg feilinformasjon, ville vi rapportert om det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte. Vi viser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetninga» under utsegn om andre lovmessige krav.

Administrasjonssjefen sitt ansvar for årsrekneskapen

Administrasjonssjefen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, derunder for at han gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god communal

Kommunerevisjon IKS

rekneskapsskikk i Noreg. Administrasjonssjefen er også ansvarleg for slik intern kontroll han finn naudsynt for å kunne utarbeide et årsrekneskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misleg framferd eller feil som ikke er tilslikt.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av feil eller misleg framferd, og å gi ein revisjonsberetning som gir innehold vårt konklusjon. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misleg framferd eller feil som ikke er tilslikt. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjørder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. Vi viser for øvre til vår heimeside for nærmere beskriving av revisor si oppgåve, jf. <http://kommunerevisjoniks.no/kommunerevisjon-iks/oppgaver/>.

Utseg om andre lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen, med unntak av budsjettavvik som kommunen har omtala i årsberetningen, i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningsane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenkle revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Andre forhold

Denne revisjonsberetning erstattar tidlegare revisjonsberetning datert 15. april 2019, som vart gjeve ved utløpet av forskriftas frist for å gje revisjonsberetning. Fullstendig årsrekneskap og årsberetning var på dette tidspunktet ikke revidert på grunn av kapasitetsutfordringar i Kommunerevisjon IKS.

Fagernes 20. mai 2019

Elin D. Myhre
oppdragsansvarlig revisor

Økonomiavdelinga si oppsummering

Økonomiavdelinga har i løpet av 2018 ført ca. 45 000 bilag (av desse var omlag 3 200 manuelle).

Tala og bilaga er førde mot 259 ulike utgifts- og inntektsartar på 143 forskjellige tenester. Egedelane, eigenkapitalen og gjelda til kommunen er spesifisert på 315 konti i balansen. I gjennomsnitt har det vore 878 personar på lønningslista, med tilsvarende 878 utsendte lønsslippar i månaden som viser ei samla årleg brutto løn på ca. kr. 313 mill. (eks.sosiale utgiftar). Det vart sendt ut løns -og trekkoppgåve til 1369 personer.

Økonomiavdelinga har ansvaret for rekneskap og løn i seks selskap - Ål kommune, Regionrådet, Kyrkja , Hallingdal Brann og redning, Ål kraftverk og legatrekneskap. Økonomisjefen meiner kommunen har forsvarlege rutinar for handtering og dokumentering av data og bilag, og at rekneskapen gjev eit riktig bilet av årets økonomiske transaksjonar og kommunen si økonomiske stilling.

Noter til årsrekneskapen 2018

1. Endring i arbeidskapital.
2. Pensjon
3. Garantiansvar: Kommunen garanterer for sin andel av lån oppteke av Kleivi Næringspark IKS og Hallingdal Renovasjon IKS.
4. Ål Kraftverk (Kommunalt Foretak) og kraftinntekter
5. Aksjar og luter i selskap.
6. Avsetningar og bruk av avsetningar, samt saldo pr. fondstype
7. Transaksjonar mot kapitalkonto.
8. Sal av finansielle anleggsmidlar.
9. Regionrådet er integrert i kommunerekneskapen. Nota synar tala til Regionrådet isolert.
10. Mottekne tilskot vedr. utbygging Ål kulturhus.
11. Endring i rekneskapsprinsipp.
12. Anleggsmidlar.
13. Gjeld, likviditet og avdragstid.
14. Sjølvkosttenester: Overskot på slam og renovasjon, underskot på vatn og kloakk
15. Mellomverande med interkommunale samarbeid.
16. Ulike uteståande fordringar i balansen er gjennomgått og avstemt. Noko tap må pårekna.
17. Skatt på inntekt og formue.
18. Prinsipp om overføring av mva-refusjon frå drift til investeringsrekneskapen.
19. Justeringsrett familiens hus.
20. Årets mindreforbruk
21. Netto driftsresultat.
22. Ytingar til leiande personar

Driftsrekneskap 2018

Økonomisk oversikt – drift

Note	Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap
		2018	2018	2018	2017
	Driftsinntekter				
	Brukerbetalinger	17 885 099	17 157 000	17 157 000	18 669 914
	Andre salgs- og leieinntekter	57 244 519	47 715 500	47 715 500	56 575 194
	Overføringer med krav til motytelse	178 453 533	90 266 872	90 266 872	166 194 377
	Rammetilskudd	145 033 450	152 632 000	152 632 000	145 574 191
	Andre statlige overføringer	19 508 674	14 545 000	14 545 000	18 260 732
4	Andre overføringer	2 369 573	17 000	17 000	112 877
17	Skatt på inntekt og formue	141 581 389	131 027 000	131 027 000	138 426 860
	Eiendomsskatt	35 822 004	38 000 000	38 000 000	36 968 407
	Andre direkte og indirekte skatter	7 226 116	7 000 000	7 000 000	6 983 299
	Sum driftsinntekter	605 124 357	498 360 372	498 360 372	587 765 850
	Driftsutgifter				
	Lønnsutgifter	313 466 833	286 684 186	286 552 586	305 654 666
2	Sosiale utgifter	67 528 672	72 452 576	72 407 576	67 071 069
	Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	119 841 505	69 784 900	69 646 500	109 898 016
	Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	59 064 343	44 687 890	44 658 890	47 706 384
	Overføringer	40 872 423	29 182 820	26 640 820	48 035 500
12	Avskrivninger	33 223 406	29 477 000	29 477 000	32 808 123
	Fordelte utgifter	-13 760 265	-1 299 000	-1 299 000	-6 856 660
	Sum driftsutgifter	620 236 917	530 970 372	528 084 372	604 317 097
	Brutto driftsresultat	-15 112 561	-32 610 000	-29 724 000	-16 551 247
	Finansinntekter				
	Renteinntekter og utbytte	26 764 425	25 341 000	22 941 000	15 461 111
	Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
	Mottatte avdrag på utlån	68 300	0	0	127 211
	Sum eksterne finansinntekter	26 832 725	25 341 000	22 941 000	15 588 322
	Finansutgifter				
	Renteutgifter og låneomkostninger	6 600 081	6 201 000	6 201 000	7 361 063
	Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
13	Avdrag på lån	15 441 352	18 536 000	18 536 000	17 546 620
	Utlån	614 031	596 000	0	113 243
	Sum eksterne finansutgifter	22 655 463	25 333 000	24 737 000	25 020 926
	Resultat eksterne finantransaksjoner	4 177 262	8 000	-1 796 000	-9 432 605
	Motpost avskrivninger	33 223 406	29 477 000	29 477 000	32 808 123
21	Netto driftsresultat	22 288 107	-3 125 000	-2 043 000	6 824 271
	Interne finantransaksjoner				
	Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	12 075 894	12 076 000	0	11 407 000
6	Bruk av disposisjonsfond	2 674 000	2 674 000	0	3 462 000
6	Bruk av bundne fond	31 093 525	10 972 000	10 064 000	24 066 359
	Sum bruk av avsetninger	45 843 419	25 722 000	10 064 000	38 935 359
	Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
	Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
6	Avsatt til disposisjonsfond	14 584 703	14 476 000	0	11 521 348
6	Avsatt til bundne fond	29 416 932	8 121 000	8 021 000	22 162 388
	Sum avsetninger	44 001 634	22 597 000	8 021 000	33 683 736
	Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	24 129 890	0	0	12 075 894

Rekneskapsskjema 1A – drift

Note	Regnskapsskjema 1A - drift	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap
		2018	2018	2018	2017
17	Skatt på inntekt og formue	141 581 389	131 027 000	131 027 000	138 426 860
	Ordinært rammetilskudd	145 033 450	152 632 000	152 632 000	145 574 191
	Skatt på eiendom	35 822 004	38 000 000	38 000 000	36 968 407
	Andre direkte eller indirekte skatter	7 226 116	7 000 000	7 000 000	6 983 299
	Andre generelle statstilskudd	16 850 576	14 545 000	14 545 000	18 235 632
	Sum frie disponibele inntekter	346 513 535	343 204 000	343 204 000	346 188 388
	Renteinntekter og utbytte	26 386 932	25 300 000	22 900 000	14 948 186
	Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)				
	Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	6 598 830	4 620 000	4 620 000	7 351 336
	Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)				
13	Avdrag på lån	15 441 352	18 536 000	18 536 000	17 546 620
	Netto finansinnt./utg.	4 346 750	2 144 000	-256 000	-9 949 770
	Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
6	Til ubundne avsetninger	14 584 704	14 476 000	0	11 521 348
6	Til bundne avsetninger	9 256 476	7 424 000	7 424 000	7 477 229
	Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	12 075 894	12 076 000	0	11 407 000
6	Bruk av ubundne avsetninger	2 674 000	2 674 000	0	3 462 000
6	Bruk av bundne avsetninger	8 935 343	9 932 000	9 224 000	8 825 466
	Netto avsetninger	-155 943	3 125 000	2 043 000	4 695 889
	Til fordeling drift	350 704 342	346 444 000	343 062 000	340 934 507
	Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	326 574 452	346 444 000	343 062 000	328 858 613
20	Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	24 129 890	0	0	12 075 894

Rekneskapsskjema 1B – drift

	Regnskap 2018	Budsjett inkl. endring	Budsjett	Regnskap 2017
Grp Ansvar: 0 Til fordeling				
Utgifter	-13 843 934,64	4 991 000	4 991 000	8 209 177,23
Inntekter	-5 213 812,80	-5 427 000	-5 427 000	-5 383 173,06
Netto	-19 057 747,44	-436 000	-436 000	2 826 004,17
Grp Ansvar: 1 Adm & felles				
Utgifter	104 015 919,22	96 612 372	95 578 372	98 176 514,28
Inntekter	-62 721 531,90	-52 501 372	-52 501 372	-57 918 360,19
Netto	41 294 387,32	44 111 000	43 077 000	40 258 154,09
Grp Ansvar: 2 Oppvekst				
Utgifter	152 151 556	130 922 000	130 922 000	147986625
Inntekter	-40 861 298	-22 563 000	-22 563 000	-40217565
Netto	111 290 257	108 359 000	108 359 000	107769060
Grp Ansvar: 3 Helse & Sosial				
Utgifter	203 178 401	160 797 000	160 273 000	176591454
Inntekter	-75 701 179	-33 314 000	-33 114 000	-61509569
Netto	127 477 222	127 483 000	127 159 000	115081885
Grp Ansvar: 5 Kultur				
Utgifter	16 598 567	14 113 000,00	12 897 000,00	17993662
Inntekter	-5 291 918	-3 587 000	-3 587 000	-7777948
Netto	11 306 648	10 526 000	9 310 000	10215714
Grp Ansvar: 6 Teknisk				
Utgifter	91 775 485	68 745 000	67 937 000	78731934
Inntekter	-35 878 016	-12 084 000	-12 084 000	-24313931
Netto	55 897 469	56 661 000	55 853 000	54418003
Grp Ansvar: 7 Sjølvkost VAR				
Utgifter	21 589 357	21 926 000,00	21 926 000,00	22768211
Inntekter	-28 650 262	-26 979 000	-26 979 000	-29622909
Netto	-7 060 905	-5 053 000	-5 053 000	-6854698
Grp Ansvar: 8 Andre einingar				
Utgifter	45 638 139	5 423 000	5 423 000	42626845
Inntekter	-40 559 949	-303 000,00	-303 000,00	-37740985
Netto	5 078 190	5 120 000	5 120 000	4885860
Grp Ansvar: 9 Interne justeringar				
Utgifter	446 350	0	0	89341
Inntekter	-97 420	-327 000	-327 000	169289
Netto	348 930	-327 000	-327 000	258630
Fordelt til drift	326 574 452	346 444 000	343 062 000	328858613
Frå skjema 1A	350 704 342	346 444 000	343 062 000	340934507
Mindreforbruk/meirforbruk	24 129 890	0	0	12075894

Investeringsrekneskap 2018

Økonomisk oversikt – investering

Note	Økonomisk oversikt - investering	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap
		2018	2018	2018	2017
	Inntekter				
12	Salg av driftsmidler og fast eiendom	4 266 260,10	0,00	0,00	3 954 514,00
	Andre salgsinntekter	38 578,54	0,00	0,00	0,00
10	Overføringer med krav til motytelse	13 620 000,00	8 800 000,00	8 800 000,00	84 896 189,00
	Kompensasjon for merverdiavgift	8 665 559,99	5 610 000,00	5 610 000,00	8 364 243,09
	Statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
	Andre overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
	Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00
	Sum inntekter	26 590 398,63	14 410 000,00	14 410 000,00	97 214 946,09
	Utgifter				
	Lønnsutgifter	175 556,56	0,00	0,00	82 599,99
	Sosiale utgifter	47 377,56	0,00	0,00	16 830,78
12	Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	42 034 323,65	42 451 000,00	32 488 000,00	43 983 189,77
	Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	19 245,00	0,00	0,00	0,00
	Overføringer	8 791 179,99	100 000,00	100 000,00	8 683 681,87
	Renteutgifter og omkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
	Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
	Sum utgifter	51 067 682,76	42 551 000,00	32 588 000,00	52 766 289,69
	Finanstransaksjoner				
10	Avdrag på lån	3 872 069,00	964 000,00	964 000,00	92 807 251,50
	Utlån	2 055 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00	2 385 000,00
5	Kjøp av aksjer og andeler	1 516 819,00	1 300 000,00	1 300 000,00	1 393 468,00
	Dekning av tidligere års udekke	0,00	0,00	0,00	0,00
	Avsatt til ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
10	Avsatt til bundne investeringsfond	397 396,35	0,00	0,00	2 094 106,00
	Sum finansieringstransaksjoner	7 841 284,35	10 264 000,00	10 264 000,00	98 679 825,50
	Finansieringsbehov	32 318 568,48	38 405 000,00	28 442 000,00	54 231 169,10
	Dekket slik:				
	Bruk av lån	26 835 946,13	36 103 000,00	26 140 000,00	47 227 306,10
	Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	0,00
	Mottatte avdrag på utlån	2 455 852,41	964 000,00	964 000,00	2 803 863,00
	Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
	Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Bruk av disposisjonsfond	1 338 000,00	1 338 000,00	1 338 000,00	2 800 000,00
	Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
	Bruk av ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	1 400 000,00
6	Bruk av bundne investeringsfond	1 688 769,94	0,00	0,00	0,00
	Sum finansiering	32 318 568,48	38 405 000,00	28 442 000,00	54 231 169,10
	Udekke/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

Rekneskapsskjema 2A – investering

Note	Regnskapsskjema 2A - investering	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap
		2018	2018	2018	2017
12	Investeringer i anleggsmidler	51 067 682,76	42 551 000,00	32 588 000,00	52 766 289,69
	Utlån og forskutteringer	2 055 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00	2 385 000,00
5	Kjøp av aksjer og andeler	1 516 819,00	1 300 000,00	1 300 000,00	1 393 468,00
	Avdrag på lån	3 872 069,00	964 000,00	964 000,00	92 807 251,50
	Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
6 og 10	Avsetninger	397 396,35	0,00	0,00	2 094 106,00
	Årets finansieringsbehov	58 908 967,11	52 815 000,00	42 852 000,00	151 446 115,19
	Finansiert slik:				
	Bruk av lånemidler	26 835 946,13	36 103 000,00	26 140 000,00	47 227 306,10
	Inntekter fra salg av anleggsmidler	4 266 260,10	0,00	0,00	3 954 514,00
	Tilskudd til investeringer	0,00	0,00	0,00	0,00
18	Kompensasjon for merverdiavgift	8 665 559,99	5 610 000,00	5 610 000,00	8 364 243,09
10	Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	16 075 852,41	9 764 000,00	9 764 000,00	87 700 052,00
	Andre inntekter	38 578,54	0,00	0,00	0,00
	Sum ekstern finansiering	55 882 197,17	51 477 000,00	41 514 000,00	147 246 115,19
	Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
	Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Bruk av avsetninger	3 026 769,94	1 338 000,00	1 338 000,00	4 200 000,00
	Sum finansiering	58 908 967,11	52 815 000,00	42 852 000,00	151 446 115,19
	Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

Rekneskapsskjema 2B – investering

Prosjekt	Regnskap	Buds(end)	Budsjett	Avvik(per.)
	2018	2018	2018	0
32 Branntrygging	260 404	200 000	200 000	-60 404
72 Leikeapparat skule/barnehage	131 989	200 000	200 000	68 011
77 Gangveg - ferieparken	0	339 000	0	339 000
78 Nødnett	0	250 000	0	250 000
82 Skattebøl skule uteområdet 2013	0	34 000	0	34 000
85 Bustad-/næringsstomt	306 980	500 000	500 000	193 020
87 IKT-utstyr oppvekst	3 374 215	2 593 000	1 800 000	-781 215
92 Renovasjonspunkt	23 800	300 000	300 000	276 200
94 Leveld skule oppgradering garderobe og vent.	355 688	332 000	0	-23 688
95 Velferdsteknologi	574 794	909 000	600 000	334 206
96 Bilar helse/sosial	455 000	1 725 000	1 500 000	1 270 000
100 Ål kulturhus ungdomsavdeling	0	900 000	0	900 000
101 Nærmiljøanlegg skule/barnehage	24 476	24 000	0	-476
102 Kloakkloysing for Leveld	5 734 144	9 514 000	5 700 000	3 779 856
103 Ål kulturhus utbygging	27 924 362	11 366 000	11 038 000	-16 558 362
106 Fysikalisk avdeling - utstyr	65 188	114 000	0	48 813
114 Bil vaktmestertenesta	324 900	300 000	300 000	-24 900
115 Bru Trillhus	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
116 Stugu1 tilrettelegging	452 560	500 000	500 000	47 440
117 Digitale tryggingsalarmer	0	500 000	500 000	500 000
118 Skattebøl skule tilrettelegging	0	300 000	300 000	300 000
119 Fyrkjele for pellets ved Idrettshallen	2 108 338	2 000 000	2 000 000	-108 338
120 Avfallsmottak Kleivi - kjøp av grunn	900 000	900 000	900 000	0
121 Overføringsledning Votndalen	453 612	600 000	600 000	146 389
133 Sentrumsutvikling	105 076	662 000	300 000	556 924
141 Fellespott utstyr/inventar	112 037	450 000	450 000	337 963
152 Haugen bustadfelt justering mva	47 256	0	0	-47 256
157 Utbygging Skattebøl barnehage	2 130 789	1 756 000	0	-374 789
171 Asfaltering/vegvedlikehald	3 280 250	3 500 000	3 500 000	219 750
174 Grunnkjøp	1 634 780	200 000	200 000	-1 434 780
176 IKT Helse og sosial	57 581	383 000	0	325 419
192 Ål bo-og behandlingsenter-legekontor/helsehus	129 465	0	0	-129 465
195 Skilting/sikring	0	100 000	100 000	100 000
Uten overføring til kyrkja	100 000	100 000	100 000	0
TOTALT	51 067 683	42 551 000	32 588 000	-8 516 683

Balanse

Noter	Oversikt - balanse	Regnskap 2018	Regnskap 2017
	EIENDELER		
	Anleggsmidler	1 651 746 750	1 578 266 194
	Herav:		
12	Faste eiendommer og anlegg	927 987 637	910 419 461
12	Utstyr, maskiner og transportmidler	30 228 628	29 628 568
	Utlån	38 168 348	38 019 870
5	Aksjer og andeler	63 197 037	61 680 218
2	Pensjonsmidler	592 156 800	538 506 177
	Omløpsmidler	254 134 083	243 774 422
	Herav:		
	Kortsiktige fordringer	80 540 335	73 948 945
4,9,15,16	Konserninterne kortsiktige fordringer	0	0
2	Premieavvik	24 901 280	20 638 133
	Kasse, postgiro, bankinnskudd	148 692 468	149 187 345
	SUM EIENDELER	1 905 880 833	1 822 040 616
	EGENKAPITAL OG GJELD		
	Egenkapital	768 316 213	706 870 435
	Herav:		
6	Disposisjonsfond	54 422 855,02	43 850 152
6	Bundne driftsfond	60 129 482	61 806 076
6	Ubundne investeringsfond	11 457	11 457
6	Bundne investeringsfond	10 660 515	11 951 888
20	Regnskapsmessig mindreforbruk	24 130 098,51	12 076 101
	Regnskapsmessig merforbruk	0	0
	Udisponert i inv.regnskap	0	0
	Udekket i inv.regnskap	0	0
7	Kapitalkonto	617 599 340	575 812 296
11	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	1 362 465	1 362 465
	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves)	0	0
	Langsiktig gjeld	1 056 837 023	1 029 339 457
	Herav:		
2	Pensjonsforpliktelser	676 032 784	651 861 858
13	Andre lån	380 804 238	377 477 599
	Kortsiktig gjeld	80 727 597	85 830 724
	Herav:		
	Kassekredittlån	0	0
15	Annen kortsiktig gjeld	75 385 490	79 572 530
2	Premieavvik	5 342 107	6 258 194
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	1 905 880 833	1 822 040 616
	MEMORIAKONTI		
	Memoriakonto	29 109 857	33 309 403
	Herav:		
	Ubrukte lånemidler	22 689 612	26 885 558
	Andre memoriakonti	6 420 245	6 423 845
	Motkonto for memoriakontiene	-29 109 857	-33 309 403

NOTER TIL ÅRSREKNESKAP 2018

NOTE 0 – Rekneskapsprinsipp og organisering

Avgrensing budsjett og rekneskap

Kommunen sine løpende inntekter og utgifter er i stor grad satt i årsbudsjettet. Det vil likevel vere usikre forhold både på inntekter og utgifter som først blir synleggjorde i rekneskapen. Mva og sjukelønsrefusjon blir ikkje budsjettert i Ål kommune sitt årsbudsjett.

Dette gjer at rekneskapen blir noko høgare enn budsjett både på utgift- og inntektssida (inflatert). Dei tenester og prosjekt med mindreforbruk eller attståande midlar i budsjettet, vil i somme tilfelle kunne få overført midlar til ubundne fond. Dette etter nærmere administrative og / eller politiske føringar. Ved eit meirforbruk vil strykingsreglane avgjere kva som kan og skal bli avsett. Ved mindreforbruk vil kommunestyret avgjere disponeringa.

Bundne prosjekt og tenester skal gjerast opp mot bundne fond. Ubrukte midlar vert avsette. Budsjettet bruk av frie fond blir ført inn i rekneskapen.

I den løpende økonomistyringa er det viktig å vere klar over kva som ligg i budsjettala. I investeringsrekneskapen er løyingane inklusive mva. (kompensasjonen er ein del av samla finansiering). Eitt unnatak her er VAR-området der mva ikkje er med. I driftsrekneskapen er budsjettala eksklusive mva då desse kjem fram som eigne inntekts- og utgiftsartar.

Kalkulatoriske kostnader

Sjølv om hovudfokus i kommunerekneskapen er på dei finansielle inntekter (innbetalingar) og utgifter (utbetalingar) er det òg kalkulatoriske utrekningar som ligg til grunn for enkelte inntekter /utgifter i rekneskapen. Dette gjeld sjølvkostutrekningar på gebyrlagde tenester som byggesak, oppmåling, vatn og kloakk. Dessutan gjeld det pensjonskostnaden som blir utrekna og rekneskapsført med eit avvik frå det som faktisk er betalt.

Kommunen har frå 2013 budsjettert og rekneskapsført sjølvkosttenester på eige ansvar i kommunerekneskapen. Dette gjev betre oversyn over inntekter og utgifter og gjer styringa betre.

I tillegg fører kommunen eit skuggerekneskap på sjølvkostområdet i eit anna system for å halde oversyn over akkumulert overskot eller underskot på tenestene. Kommunen er lovpålagt å halde seg innanfor sjølvkost på somme tenester. Note 17 gjev oversyn over bruk eller avsetnad til sjølvkostfond.

Rekneskapsstandardar

Det er ikkje gjort endringar i rekneskapsprinsippa. Både førebelse og endelege kommunale rekneskapsstandardar ligg til grunn i utarbeidninga av årsrekneskapen.

Dessutan er forskrift om årsrekneskap og årsmelding for kommunar både lovheimel og rettesnor for oppsett, utarbeiding, tidsfristar og rekneskapsprinsipp.

Gjennomføring av rekneskapen

Rekneskapstala vart rapportert til SSB-Kostra innan fristen som var 15/2-2018. Frå denne datoен er rekneskapen offentleg.

Rekneskapen vart overlevert frå økonomisjefen til rådmann og revisjonen 26/3-2018.

Rådmannen kan gjere greie for detaljar kring rekneskapen etter revisjonen, når saka kjem opp til kommunetyret i mai eller juni.

Rekneskapsprinsipp, vurderingsreglar og organisering (jfr. KRS 6)

Kommunerekneskapen er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midlar som er tilgjengelege i året, og bruken av desse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasserast i det året som følgjer av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar i løpet av året som gjeld kommunens verksemd skal gå fram av drifts- eller investeringsrekneskapen i året enten de er betalt eller ikkje.

Rekneskapen er avgjort etter god kommunal regnskapsskikk, også etter kommunale rekneskapsstandardar (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Kommunen har ikkje markedsbaserte verdipapir som inngår i en handelsportefølje, dvs. verdipapirar som løpende blir vurdert i forhold til kjøp og sal der urealiserte gevinstar pr. 31.12.2018 kan inntektsførast. Kommunens omløpsmidlar er vurdert etter lågaste verdisprinsipp av anskaffelseskost og verkeleg verdi.

Kommunen har ikkje periodisert variabel lønn desember, ved å utgiftsføre påløpt ikkje utbetalt variabel lønn, men rekneskapen inneheld 12 månaders variabel lønn.

Fakturering av vesentlege inntekter for vann, avløp, eigenbetaling barnehage etc. er periodisert til riktig rekneskapsår ut frå om inntekta er opptjent pr 31.12.2018.

Ved lånefinansiering av investeringar er ikkje renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løysing i KRS nr. 2.

Organisering av kommunens verksemd

Den samla verkseda til kommunen er organisert innanfor kommunens ordinære organisasjon med unntak av Ål kraftverk KF, Kommunerevisjon IKS, Hallingdal Renovasjon IKS, Vinn AS, IKA Kongsberg, Hallingdal kraftnett AS, Hallingdal Brann og Redning IKS og Ål utvikling AS. Desse selskapa avlegger sjølvstendige rekneskap.

I tillegg deltar kommunen i interkommunalt samarbeid som Regionrådet i Hallingdal, Kleivi Næringspark, Felleskjøkkenet for Ål og Hol, Skatteoppkrevjaren i Hallingdal, PPT (Pedagogisk og Psykologisk Tjeneste) for Ål og Hol, Felles barnevern i Hallingdal, Felles legevaktsentral og nattlegevakt, IKT Hallingdal, Miljøretta helsevern i Hallingdal, Hallinghelse og Hallingdal Etablerersenter.

Ål kommune er vertskommune for Hallingdal barnevern, PPT-Ål og Hol, Hallinghelse og Regionrådet.

Forhold kring eigarskap utanfor etatsmodellen går fram av eigarskapsmelding for Ål kommune.

NOTE 1 - Endring i arbeidskapital

Endring i arbeidskapital i bevilgningsregnskapet

Anskaffelse av midler		Regnskap 2018	Regnskap 2017
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(600:670; 700:780;800:895)	-605 124 356	-587 765 849
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(600:670; 700:770;800:895)	-26 590 398	-97 214 946
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-56 124 523	-65 619 490
Sum anskaffelse av midler	S	-687 839 278	-750 600 286
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(010:285;300:480) -690	587 013 511	571 508 974
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(010:285;300:480) -690	51 067 682	52 766 302
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(500:529)	30 099 351	121 606 632
Sum anvendelse av midler		668 180 545	745 881 909
Anskaffelse - anvendelse av midler	<i>U=W</i>	-19 658 733	-4 718 377
Endring i ubrukte lånemidler	Bal: 2.91(Rt) - 2.91(Rt-1)	4 195 946	8 627 306
Endring i arbeidskapital	V	15 462 787	-3 908 928
Del 2 Endring i arbeidskapital balansen			
Tekst	Konto	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Omløpsmidler	2.1		
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	6 591 390	2 003 723
Endring aksjer og andeler	2.18	0,00	0,00
Premieavvik	2.19	4 263 146	-73 072
Endring sertifikater	2.12	0	0
Endring obligasjoner	2.11	0	0
Endring betalingsmidler	2.10	-494 876	6 280 869
Endring omløpsmidler		10 359 660	8 211 519
Kortsiktig gjeld	2.3		
Endring kassekredittlån	2.31	0	0
Endring annen kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	-4 187 039	12 842 879
Premieavvik	2.39	-916 086	-722 432
Endring arbeidskapital		15 462 787	-3 908 927

NOTE 2 – Pensjonar

Pensjonskostanden i Ål kommune – begrepsavklaring, rekneskapsføring og budsjett

Årsoppgjeret 2018 KLP og SPK

Begrepsavklaring

Likviditetspremie:

Den summen som blir betalt inn i løpet av eit år.

KLP fakturerer pr. kvartal + reguleringspremie og SPK fakturerer annan kvar måned.

Reguleringspremie:

Dette er ein del av likviditetspremien til KLP, men blir fakturert aleine 1 gang pr år.

Premien tek høgde for endringar i løn, rente og forsikringsfond.

Nettopensjonskostnad:

Dette er kostnaden som blir ført i rekneskapen. Det er lovpålagt å ta høgde for løns- og renteutvikling på eit visst nivå. Normalt greier ein å sikre framtidige plikter gjennom likviditetspremien.

Nokon år må ein bokføre noko meir som kostnad for å vere på den sikre sida dersom utvikling av løn og rente blir høgare enn forventa.

Nokon år kan ein redusere kostnaden på grunn av ei løns- og renteutvikling som er lågare enn forventa.

Premieavvik :

Dette er differansen mellom likviditetspremie og nettopensjonskostnad.

Når det er innbetalt meir i likviditetspremie enn det som er berekna pensjonskostnad, blir premieavviket positivt, altså det blir ført mindre i pensjonskostnad i rekneskapen enn det som er innbetalt premie.

Når det er innbetalt mindre likviditetspremie enn det som er berekna pensjonskostnad, blir premieavviket negativt, altså det blir ført meir i pensjonskostnad i rekneskapen enn det som er innbetalt premie.

Attendeført frå premiefond:

Dette kjem av høg avkastning på forvaltning hos KLP. Det blir sett på eigen konto(premiefond) hjå KLP og blir avrekna mot seinare premiefakturaer.

Kommunen disponerer beløpet og kan sjølv velje når dette skal førast mot ny rekning.

Rekneskap og budsjett :

Det er nettopensjonskostnad som skal førast i rekneskapen. I praksis gjer vi dette slik : Løpande betalingar (fakturaer) blir betalt inn og bokført i balansen. Dette blir da likviditetspremien. Sjølve utgiftsføringa av pensjon skjer i hovudsak frå lønsystemet, og ved årsavslutning avstemmer vi betalte fakturaer gjennom året mot utgiftsføring av pensjon over løn.

Enkelte fakturaer (AFP) blir belasta direkte og ikkje over lønn. Berekninga i lønn er bare midlertidig (kalkulatorisk). Det er alt vi har betalt mot faktura (likviditetspremien) som skal førast som utgift i rekneskapen. Kommunen har valt ein ordning for AFP der halvparten av

kostnaden finansierast av ein kollektiv ordning i KLP, mens den andre halvdelen finansierast direkte av kommunen.

I september og januar sender KLP ut oversikt over likviditetspremie, forventa premieavvik og netto pensjonskostnad.

Likviditetspremie +/- premieavvik = netto pensjonskostnad (10900 KLP 10901 SPK)

I avstemminga er det eit poeng og trekke ut det dei tilsette har betalt (2%), for det skal ikkje førast i rekneskapen til kommunen. Dette er eigenandelen til dei tilsette.

Alle pensjonsinnskot er avgiftspliktig bortsett frå eigenkapitalinnskotet.

Amortisering av tidlegare års premieavvik

Premieavviket (den ikkje pengemessige kostnaden) kan vere positivt eller negativt.

Anten har vi betalt for mykje (positivt avvik) eller for lite (negativt avvik)

Dette i forhold til netto pensjonskostnad som førast i rekneskapen.

Når vi fører denne *ikkje pengemessige, men berre berekna* kostnaden eller inntekta, må den samtidig førast som kortsiktig fordring eller gjeld i balansen. Poenget er at denne fordringa (kravet) eller gjelda (leverandørgjeld) i balansen aldri skal betalast fordi det berre er eit kalkulatorisk beløp. Beløpet må ut av balansen året etter, eller førast ut av balansen med ei periodisering på 15, 10 eller 7 år. Denne føringa (fjerninga frå balansen) kallar vi amortisering.

Føringa blir da motsett, slik at opprinnelag føring av premieavvik som inntekt må førast som kostnad.

Presisering: Negativt Premieavvik (betalt for lite) blir ført som ein utgift i rekneskapen mot gjeldskonto. Amortisering blir ført som ein utgift så lenge netto premieavvik er ei fordring. (premieavvik står som både fordring og gjeld i balansen).

Eigenkapitalinnskot

KLP er eit gjensidig eigd selskap. Alle som etablerer avtale om offentleg tenestepensjon i KLP, skyt også inn eit eigenkapitalinnskot. Dette i

Pensjon :

Pensjonsplikter pr. 31/12 blir ført i balansen (passiva)

Pensjonsmidlane pr. 31/12 blir ført i balansen (aktiva)

Pensjonspremien justert for premieavvik blir ført som utgift (driftsrekneskapen)

Netto pensjonskostnad blir spesifisert i noter

Forklaring /tekst	beløp	Debet	Kredit	Merknad
Arbeidsgjever del, premie	37 772 332,00	1.0900.....		Er ført
Bruk av premiefond	-7 470 570,00		10900.0010.1731	
Premieavvik, positivt	-7 450 703,00	2.1941.118	10909.0010.1701	Jf. KLP
Arb.gj.avg av premieavvik	-789 775	2.1914.118	10991.0010.1701	Berekna
Amortisering tidlegare år	2 914 338,00	1.0909.0010.1701	2.1941.---/2.3941---	Er ført
Amortisering arb.gj.avg	304 988	1.0991.0010.1701	2.1914.---/2.314.---	Berekna
Samla kostnad	25 280 610			

Kostnadsføring SPK				
Forklaring /tekst	beløp	Debet	Kredit	Merknad
Arbeidsgjever del, premie	5 802 814	10901.....		Er ført
Premieavvik, negativt	150 886	10909.0010.1701	23941218	Jf. SPK
Arb.gj.avg av premieavvik	15 994	10991.0010.1701	23914218	Berekna
Amortisering tidligare år	-287 865	219412--/239412--	10909.0010.1711	Jf.SPK
Amortisering arb.gj.avg	-30 565	21914211/239142--	10991.0010.1711	Berekna
Samla kostnad	5 651 264			
Total pensjonskostnad som er ført i rekneskapen :			30 931 874,40	

Balanseføring og auke i plikter og midlar KLP				
Forklaring /tekst	beløp	Debet	Kredit	Merknad
Auka pensjonsplikter	24 281 897,00	2.5990.000.118	2.4041.901	Jf.årsoppg.
Arb.giv.avg av netto plikt	-2 889 163,03	2.4014.901	2.5990.000.119	Jf.årsoppg
Auka pensjonsmidlar	51 538 152,00	2.2041.901	2.5990.000.143	Jf.årsoppg
Midlar pr 31/12-18	532 235 704,00			
Pliktar pr 31/12-18	585 787 367,00			

Tala og føringane er sett opp med utgangspunkt i årsoppgåver, rundskriv, reglement, føringartidlegare år, og dokumentasjon fra pensjonsselskapa.

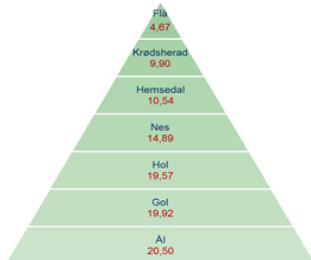
Balanseføring og auke i plikter og midlar SPK

Forklaring /tekst	Beløp	Debet	Kredit	Merknad
Auke pensjonsplikter	2 714 389,00	2.5990.000.118	2.4041.902	Jf.årsoppg.
Arb.giv.avg av netto plikt	63 803,31	2.5990.000.119	2.4014.902	Jf.årsoppg
Auka pensjonsmidlar	2 112 471,00	2.2041.902	2.5990.000.143	Jf.årsoppg
Midlar pr 31/12-18	59 921 096,00			
Plikter pr 31/12-17	85 188 274,00			

Utrekningsvilkår	KLP	SPK
Avkastning på pensjonsmidlar	4,50 %	4,20 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Årleg lønsvekst	2,97 %	2,97 %
Årleg G-regulering	2,97 %	2,97 %

NOTE 3 - Garantiansvar (heftelse lånegjeld i IKS)

Gitt til	Adresse	Beløp	Ål sin andel	Eigarandel
Kleivi næringspark (§27 samarbeid med Hol)	3576 Hol	8 870 000	4 435 000	50 %
Hallingdal renovasjon IKS	3576 Hol	87 994 100	18 038 791	20,5 %

Figur 1 Hallingdal Renovasjon IKS, andelsoversikt

NOTE 4 – Fordringar og gjeld i Ål kraftverk

Regnskap 2018	
21368001 Ål kraftverk - ymse refusjonar	10.949.967,00

Det vart budsjettert med eit forventa overskot frå Ål kraftverk på kr. 20 950 000. i 2018.

Pr. 31.12.2018 var det kr. 10 mill. overført fra Kraftverket til Ål kommune. Rest på kr.

10.950.000 er ført som utstående krav i kommunen. Dette blir overført når kraftverket har likviditet nok.

	Regnskap 2018
22266465 Utlån til Ål kraftverk, jfr k.sak 120/96	10.000.000,00
22266470 Utlån til Ål kraftverk, Lya-utbygging k.sak 52/06	4.500.000,00
TOTALT	14.500.000,00

Innbetalt renter av lån i 2018 kr. 291 450,00.

NOTE 5 – Aksjar og luter i selskap

Konto 22160003-22170025, ført som anleggsmiddel

Aksjer og andeler	Tal aksjar	Pålydande	Balanseført verdi 31.12.18	Balanseført verdi 31.12.17
22168000 Eigenkapitalinskot KLP			12 723 825	11 207 006
22168001 Aksjer og andeler		98 660	98 978	98 978
22170002 Fjord og Fjell A/S	180	90 000	18 000	18 000
22170003 Ål boligstifting		300 000	300 000	300 000
22170008 Vinn A/S Hallingdal	6	30 000	30 000	30 000
22170009 Hallingdal Kraftnett A/S	2491	49 820 000	49 820 000	49 820 000
22170011 Det Norske Teatret	25		1	1
22170013 Ål Utvikling A/S	40	40 000	33 000	33 000
22170019 Hallingdal Husflid AS	1	11 930	11 930	11 930
22170022 Aksjer Vestviken 110 IKS		31 303	31 303	31 303
22170023 Leveld kunstnartun	5	5 000	25 000	25 000
22170024 Hardangerviddatunnelen	5	1 000	5 000	5 000
22170025 Papirbredden Innovasjon AS		100 000	100 000	100 000
Sum			63 197 037	61 680 218

Hallingdal Renovasjon, Kommunekraft AS og Hallingdal Brann- og redning står alle bokført på konto 22168001 i balansen.

Papirbredden Innovasjon AS er tapt i 2017. Dette vert nedskrive mot kapitalkonto i 2018.

NOTE 6 - Avsetning og bruk av avsetning

Alle fond	KOSTRA-art	Regnskap 2018	Regnskap 2017
Avsetninger til fond	SUM(530:550)+ 580	68 528 922	47 853 736
Bruk av avsetninger	SUM(930:958)	-48 870 189	-43 135 359
Regnskapsmessig merforbruk/ udekket	980	0	0
Netto avsetninger		19 658 733	4 718 377

*Avsetninga til fond er inklusiv overskot 2018.

Dispositionsfond	Beløp
Beholdning 01.01.2018	43 850 152
Avsetninger til fondet	14 584 703
Bruk av fondet i driftsregnskapet	-2 674 000
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	-1 338 000
Beregnet beholdning 31.12.2018	54 422 855
Beholdning fra balanse 31.12.2018	54 422 855
Differanse	0

Ubundne investeringsfond	Beløp
Beholdning 01.01.2018	11 457
Avsetninger til fondene	0
Bruk av fondene	0
Beregnet beholdning 31.12.2018	11 457
Beholdning fra balanse 31.12.2018	11 457
Differanse	0

Bundne driftsfond	Beløp
Beholdning 01.01.2018	61 806 076
Avsetninger til fondene	29 416 932
Bruk av fondet i driftsregnskapet	-31 093 525
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	0
Beregnet beholdning 31.12.2018	60 129 482
Beholdning fra balanse 31.12.2018	60 129 482
Differanse	0

Bundne investeringsfond	Beløp
Beholdning 01.01.2018	11 951 888
Avsetninger til fondene	397 396
Bruk av fondene	-1 688 770
Beregnet beholdning 31.12.2018	10 660 515
Beholdning fra balanse 31.12.2018	10 660 515
Differanse	0

NOTE 7 – Kapitalkontoen

KAPITALKONTO			
01.01.2018 Balanse (underskudd i kapital)	0,00	01.01.2018 Balanse (kapital)	575 812 295,64
Debetposteringer i året:		Kreditposteringer i året:	
Salg av fast eiendom og anlegg	-471 215,00	Aktivering av fast eiendom og anlegg	45 807 296,03
Nedskrivninger fast eiendom		Oppskriving av fast eigedom	0,00
Avskriving av fast eiendom og anlegg	28 191 943,00		
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	5 113 131,00
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	Oppskriving av utstyr, maskiner og transportmidler	
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	5 031 463,00	Kjøp av aksjer og andeler	1 516 819,00
Salg av aksjer og andeler	0,00	Oppskriving av aksjer og andeler	0,00
Nedskrivning av aksjer og andeler	0,00	Utlån formidlings/startlån	2 055 000,00
Avdrag på formidlings/startlån	2 455 852,41	Utlån sosial lån	18 730,57
Avdrag på sosial lån	64 700,00	Utlån egne midler	595 300,00
Avdrag på utlånte egne midler	3 600,00	Utlån næring	0,00
Avdrag på næringsutlån	0,00	Oppskriving utlån	0,00
Avskrivning sosial utlån	0,00	Avdrag på eksterne lån	19 313 421,00
Avskrevet andre utlån	0,00	Urealisert kursgevinst utenlandslån	0,00
Bruk av midler fra eksterne lån	26 835 946,13	UB Pensjonsmidler (netto)	53 650 623,00
Urealisert kurstabutenlandslån	0,00	Estimatavvik pensjonmidler	0,00
UB Pensjonsforpliktelse (netto)	26 996 286,00	Reversing nedskriving av fast eiendom	0,00
Aga netto pensjonsmidler/forpliktelse	0,00	Aga netto pensjonsmidler/forpliktelse	2 825 359,79
Estimatavvik pensjonforpliktelse	0,00	Reversing nedskriving av utstyr, maskiner og transportmidler	0,00
31.12.2018 Balanse		31.12.2018 Balanse	
Kapitalkonto	617 599 340,47	(underskudd i kapital)	0
Avstemming	617 599 400,49		
Differanse	-60,02		

NOTE 8 – Sal av finansielle anleggsmidlar

Ål kommune har ikke solgt finansielle anleggsmidlar i 2018.

NOTE 9 – Regionrådet i Ål kommune sin rekneskap

Integrering av rekneskapen for samarbeidet hjå vertskommunen (Ål)

Regionrådet for Hallingdal fører rekneskapen sin sjølv.

Rekneskap for Interkommunale samarbeid skal inngå i rekneskapen til kontorkommunen jf FKR §12.1

Rekneskap pr. art er lagt inn i Ål kommune sin rekneskap på ansvar 8030, funksjon 290.

Note 1 Arbeidskapitalen, note 6 Avsetning og bruk av avsetningar er inkl. Regionrådet sin rekneskap.

Regionrådet – driftsrekneskap 2018

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2018	Reg. budsjett 2018	Oppr.budsjett 2018	Regnskap 2017
Driftsinntekter				
Brukertilbetalinger	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre salgs- og leieinntekter	771 105,00	0,00	0,00	24 625,00
Overføringer med krav til motytelse	24 769 860,05	17 950 834,00	17 950 834,00	23 095 520,88
Rammetskudd	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre statlige overføringer	521 000,00	0,00	0,00	980 000,00
Andre overføringer	2 216 848,39	0,00	0,00	705,00
Skatt på inntekt og formue	0,00	0,00	0,00	0,00
Eiendomsskatt	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	28 278 813,44	17 950 834,00	17 950 834,00	24 100 850,88
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	3 215 108,67	850 000,00	850 000,00	3 375 604,84
Sosiale utgifter	958 284,14	0,00	0,00	847 754,53
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	22 101 125,16	17 100 834,00	17 100 834,00	20 926 625,83
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	46 527,20	0,00	0,00	14 800,00
Overføringer	8 577 020,02	0,00	0,00	9 459 418,59
Avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	-4 642 419,00	0,00	0,00	-4 297 098,00
Sum driftsutgifter	30 255 646,19	17 950 834,00	17 950 834,00	30 327 105,79
Brutto driftsresultat	-1 976 832,75	0,00	0,00	-6 226 254,91
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	311 979,00	0,00	0,00	415 507,00
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter	311 979,00	0,00	0,00	415 507,00
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultat eksterne finantransaksjoner	311 979,00	0,00	0,00	415 507,00
Motpost avskrivninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto driftsresultat	-1 664 853,75	0,00	0,00	-5 810 747,91
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond	6 647 129,26	0,00	0,00	7 994 418,74
Sum bruk av avsetninger	6 647 129,26	0,00	0,00	7 994 418,74
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avtatt til disposisjonsfond	108 809,61	0,00	0,00	114 141,29
Avtatt til bundne fond	4 873 465,90	0,00	0,00	2 069 529,54
Sum avsetninger	4 982 275,51	0,00	0,00	2 183 670,83
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00

Regionrådet – balanse 2018

Oversikt - balanse	Regnskap 2018	Regnskap 2017
EIENDELER		
Anleggsmidler	0,00	0,00
Omløpsmidler	17 609 096,41	24 198 535,32
Herav:		
Kortsiktige fordringer	6 548 512,83	4 190 932,54
Kasse, postgiro, bankinnskudd	11 060 583,58	20 007 602,78
SUM EIENDELER	17 609 096,41	24 198 535,32
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	14 980 722,04	16 645 575,79
Herav:		
Disposisjonsfond	912 425,37	803 615,76
Bundne driftsfond	14 068 296,67	15 841 960,03
Langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	2 628 374,37	7 552 959,53
Herav:		
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annен kortsiktig gjeld	3 448 022,70	44 196,20
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	-819 648,33	7 508 763,33
Premieavvik	0,00	0,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	17 609 096,41	24 198 535,32

FAKTURAER TIL KOMMUNENE 2018

	FLÅ	NES	GOL	HEMSEDAL	ÅL	HOL	TOTALT
Lisenser IKT	853766,00	2270312,00	3023175,00	1530807,00	3083675,00	2865600,00	13627335,00
Drift							
1 halvår 2016	88959,00	276258,00	379535,00	200959,00	388341,00	373199,00	1707251,00
2 halvår 2016	88959,00	276258,00	379535,00	200959,00	388341,00	373199,00	1707251,00
Tiltak IKT							
1.halvår 2016	23578,00	73221,00	100594,00	53264,00	102928,00	197830,00	551415,00
2.halvår 2016	23578,00	73221,00	100594,00	53264,00	102928,00	197830,00	551415,00
Drift Regionrådet	165355,00	312141,00	394437,00	255227,00	396639,00	391200,00	1915000,00
Strategisk plan	41540,00	129141,00	178254,00	95175,00	179568,00	176322,00	800000,00
REFUSJON NORKART SLAMTØMMER	28275,00	46125,00	46125,00	33900,00	46125,00	46125,00	246675,00
REFUSJON NORKART SLAMTØMMER FELT	6547,00	20461,00	27963,00	15047,00	28331,00	27682,00	126031,00
REFUSJON TIDSSKRIFTER 2018	5382,41	16821,92	22989,80	12370,99	23291,90	22758,19	103615,21
REFUSJON PILOT VELFERDSTEKNOLOGI	9980,00	2405,00	44715,00	41230,00	19245,00	50325,00	167900,00
TILSKOT BYREGIONPROGRAMMET FASE 2	41667,00	41667,00	41667,00	41667,00	41667,00	41667,00	250002,00
REFUSJON ANDEL FORSIKRINGER ANBUD	17425,00	17425,00	17425,00	17425,00	17425,00	17425,00	104550,00
Totalt							21858440,21

NOTE 10 – Vesentlege overføringer til finansiering av investeringar

Ål kommune har fått følgjande overføringer vedr. utbygging av Ål kulturhus i 2018:

Kulturdepartementet	kr. 4 000 000,-
<u>Buskerud fylkeskommune</u>	kr. 9 000 000,-
Totalt	kr. 13 000 000,-

NOTE 11 – Endring i rekneskapsprinsipper

Endring i regnskapsprinsipp som følge av regelendring og presisering frå departementet er gjennomført frå 1993 til i dag ved direkte bokføring mot eigenkapitalen (likviditetsreserven), og ikkje i driftsregnskapet. Slike utgifts-- og inntektsauke er ikkje kompensert ved overføringer frå staten.

Tabellen nedanfor visar dei endringa i regnskapsprinsipp som kommunen har forretta sida 1993, og som kommunen ikkje har mottatt finansiering på frå staten. Det har ikkje vore endringar i rekneskapsprinsipp i 2017.

Desse endringane står frå tidlegare i balanse:

	Regnskap 2018	Regnskap 2017
25810001 Endring i rekneskapsprinsipp, feriepeng	6 442 534,87	6 442 534,87
25810002 Prinsippendring 2008 ressurskrevjande br.	-7 805 000,00	-7 805 000,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK(drift)	-1 362 465,13	-1 362 465,13

NOTE 12 - Anleggsmidlar

Ål kommune har tidlegare aktivert alle innkjøp det året innkjøpet er gjort, med start avskriving påfølgjande år. Eit investeringsprosjekt kan då få forskjellige avskrivningsbeløp frå det eine året til det andre. Frå 2012 blir alle innkjøp aktivert, men avskriving blir ikkje starta før året etter at anlegget er ferdigstilt. Tomter blir aktivert, men skal ikkje avskrivast. I 2018 vart det segt tomter og andre driftsmidlar til ein verdi på kr. 4 266 260.

	Tall kjem frå anleggsmodul	IB 1.1.2018	Aktivering	Avskriving	Nedskriving	Sal	UB 31.12.2018	Balanse 2018
22499115	EDB-UTSTYR, KONTORMASKINER	4 479 494	4 006 590	1 364 374			7 121 710	7 121 710
22499117	BILER	3 513 125	779 900	578 565			3 714 460	3 714 460
22499118	INVENTAR/UTSTYR	15 974 021	326 641	1 955 518			14 345 144	14 345 144
22499119	BRANNBILER	595 980		99 330			496 650	496 650
22699118	ANLEGGSMASKINER	5 065 948		1 033 676			4 032 272	4 032 272
22709470	Tomt luftambulansebase	2 039 000					2 039 000	
22709480	Sundre camping	1 337 420					1 337 420	
22709510	Utstillingsplassen	193 329					193 329	
22709605	Bustadtomter, div. grunnkjøp	10 331 500					10 331 500	
22799101	BOLIGER	33 160 851	1 613 980	1 447 813			33 327 018	33 327 018
22799102	SKULER	171 180 197	2 510 953	6 215 363			167 475 786	167 475 786
22799103	IDRETTSSHALL	2 319 775		273 275			2 046 500	2 046 500
22799105	ADMINISTRASJONSBYGG	39 962 214		1 014 204			38 948 010	38 948 010
22799106	ALDERSHEIM OG INSTITUSJONAR	356 693 093	564 597	7 819 878			349 437 812	349 437 812
22799107	KULTURBYGG	30 937 856	27 924 362	1 003 170			57 859 048	57 859 048
22799108	BRANNSTASJON	3 105 060		89 160			3 015 900	3 015 900
22799109	TEKNISKE ANLEGG (VAR), RENSEANLEGG, PUMPER	80 989 471	3 279 354	5 310 104			78 958 721	78 958 721
22799110	LEDNINGSNETT (VAR)	40 392 184	5 300 944	1 634 121			44 059 007	44 059 007
22799765	ANDRE EIENDELER	2 305 812		92 536			2 213 276	2 213 276
22899101	VEGAR	104 386 527	3 385 326	3 292 319			104 479 534	104 479 534
22899102	TORMTEGRUNN, BOLIG-NÆRINGSAREALER	23 593 384	1 227 780			86 005	25 292 359	25 292 379
22899103	KUNST	518 393					518 393	518 393
22909401	Bakken I og II bustadf. 20 tomter pr 00	2 991 036					2 991 036	
22909402	Bustadfelt 7 tomter pr 00	518 000					518 000	
22909404	Vestlia bustadfelt - 4 tomter pr 00	190 960					190 960	
22909405	Vats bustadfelt - 4 tomter pr 00	607 840					607 840	
22909406	Gunnarhaugen bustadfelt - 6 tomter pr 00	929 800					929 800	
22909407	Watndalen bustadfelt - 6 tomter pr 00	911 760					911 760	
22909408	Nyhusmoen bustadfelt - 1 tomt pr 00	175 000					175 000	
22909409	Granhagen (Ål hyttebygg) 2 tomter pr 00	30 000					30 000	
22909410	Ulshagen Votna 2 tomter pr 00	381 920					381 920	
22909411	Grunnkjøp prosjekt 047	14 080					14 080	
22909450	Trillhustippen - masseuttak	223 000					223 000	
	T O T A L T	940 048 030	50 920 427	33 223 406		86 005	937 341 601	958 216 265

	Tall kjem frå investeringsrekneskap	Regnskap 2018
32	Branntrygging	260 404,22
72	Leikeapparat skule/barnehage	131 988,65
85	Bustad-/næringsstomt	306 979,80
87	IKT-utstyr oppvekst	3 374 215,15
92	Renovasjonspunkt	23 800,20
94	Leveld skule oppgradering garderobe og vent.	355 688,00
95	Velferdsteknologi	574 794,13
96	Bilar helse/sosial	455 000,00
101	Nærmiljøanlegg skule/barnehage	24 475,75
102	Kloakkloøsing for Leveld	886 811,00
102	Kloakkloøsing for Leveld	4 847 332,78
103	Ål kulturhus utbygging	27 924 362,20
106	Fysikalsk avdeling - utstyr	65 187,50
114	Bil vaktmesterstesta	324 900,00
116	Stugu1 tilrettelegging	452 560,00
119	Fyrkjele for pellets ved Idrettshallen	2 108 338,25
120	Avfallsmottak Kleivi - kjøp av grunn	900 000,00
121	Overføringsledning Watndalen	453 611,50
133	Sentrumsutvikling	105 076,10
141	Fellespote utstyr/inventar	112 037,30
157	Utbygging Skattebøl barnehage	2 130 788,93
171	Asfalting/vegvedlikehald	3 280 250,00
174	Grunnkjøp	1 634 780,00
176	IKT Helse og sosial	57 581,00
192	Ål bo- og behandlingscenter-legekontor/helsehus	129 464,55
195	Skilting/sikring	-
	T O T A L T	50 920 427,01
	tilgang iflg anleggsmodul	50 920 427,01

NOTE 13 – Berekning av minste tillatt avdrag på lån jf. KL § 50 nr 1 og 2 (dvs. lån til eigne investeringar)

Langsiktig og bokført renteberande gjeld har i løpet av rekneskapsåret gått ned frå kr. 337 994 492 til kr. 337 365 412. Dette er en reduksjon på kr. 629 080.

Det vart vedteke nye lån på anleggsmidlar i 2018 på kr. 14,6 mill. Betalte avdrag på gjelda utgjer kr. 15,4 mill. og kommunen vurderer fortløpende ekstraordinær avdrag. Likviditeten er tilstrekkeleg til dei løpande forpliktingane.

Jf. kommunelova §50 pkt. 7a kan ikke attståande løpetid for samla gjeld overstige den veide levetida for kommunen sine anleggsmiddel ved siste årsskifte.
I den samla gjelta skal berre gjeld som er knytt til anleggsmiddel og som bli avskrive, takast med.

Kapittel	Balanseregnskapet	01.01.2018	Sum
	Langsiktig gjeld egne investeringer :	337 994 492	
2.41 – 2.42	Ihendehaverobl. lån til egne investeringer	0	
2.43 – 2.44	Sertifikatlån til egne investeringer	0	
2.45 – 2.49	Andre lån til egne investeringer	0	
	Sum langsiktig gjeld egne	337 994 492	337 994 492
	Anleggsmidler :		
2.27....	Faste eiendommer og anlegg		865 433 040
2.24...	Utstyr, masiner og transportmidler		29 628 568
	Lånefin tomter *1	Ansk.kost	Avskrives
2.27...	Tomt ansk i år 1990 *2	0	0
	Tomt ansk i		0
			0
	Sum anleggsmidler		895 061 608
	Årets avskrivninger jf øk.oversikt drift - 11		33 223 406

Beregning av miste tillatte avdrag ut fra forenklet brøk :				
Sum l-gjeld / bokført verdi anl.midler * årets avskrivninger =				
Sum L.gj	Bokf.verd	Avskrivn	Minste tillatte avdrag	
337 994 492	895 061 608	33 223 406	12 545 872	
Minste tillatte avdrag overføres til anbefalt note nr 16				
Betalte avdrag i 2018 utgjer kr.15 441 3582 . Dvs kr. 2.895.480 meir enn minstekravet.				

NOTE 14 – Sjølvkosttenester

Å kommune har utarbeida etterkalkyle for betalingstenester i henhold til Retningslinjer for berekning av sjølvkost for kommunale betalingstenester (H-3/14, KMD, feb. 2014).

Kommunen nytter sjølvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Sjølvkost inneber at kommunen sine kostnader med å frembringe tenestene skal dekkast av gebyra som brukarane av tenestene betalar. *Kommunen har ikkje høve til å tene pengar på tenestene.* For å kontrollere at dette ikkje skjer, må kommunen, etter kvart rekneskapsår, utarbeide ein sjølvkostkalkyle som viser sjølvkostrekneskapen for det enkelte gebyrområdet. Elementa i ei sjølvkostkalkyle avviker frå kommunen sin ordinære driftsrekneskap på enkelte områder og dei to rekneskapa vil, som eksemplet under visar, ikkje vere direkte samanliknbare.

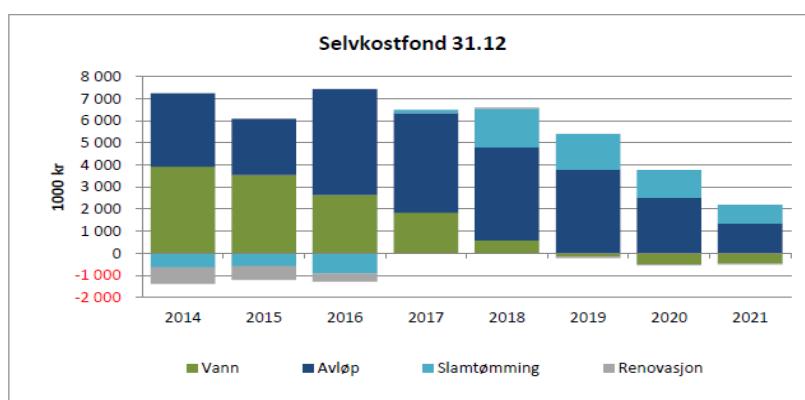
Samla etterkalkyle 2018

Etterkalkylene for 2018 er basert på regnskap datert 12. februar 2019.

Etterkalkyle selvkost 2018	Vann	Avløp	Slam-tømming	Renovasjon	Totalt
Gebyrinntekter	5 450 797	9 771 946	3 150 060	9 072 716	27 445 519
Øvrige driftsinntekter	175 518	1 532 061	185	185	1 707 949
Driftsinntekter	5 626 315	11 304 007	3 150 245	9 072 901	29 153 468
Direkte driftsutgifter	4 364 069	6 855 538	1 548 473	8 854 984	21 623 064
Avskrivningskostnad	1 657 259	3 314 925	0	76 649	5 048 833
Kalkulatorisk rente (2,37 %)	691 644	1 271 664	0	27 804	1 991 112
Indirekte netto driftsutgifter	195 677	246 121	27 495	38 386	507 679
Indirekte avskrivningskostnad	2 066	3 187	147	147	5 547
Indirekte kalkulatorisk rente (2,37 %)	296	376	35	35	742
Driftskostnader	6 911 010	11 691 810	1 576 150	8 998 005	29 176 975
Resultat	-1 284 695	-387 803	1 574 095	74 896	-23 507
Kostnadsdekning i %	81,4 %	96,7 %	199,9 %	100,8 %	99,9 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd 01.01	1 835 335	4 505 214	159 500	-29 380	6 470 669
-/+ Bruk av avsetning til selvkostfond	-1 284 695	-387 803	1 574 095	74 896	-23 507
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (2,37 %)	28 274	102 178	22 433	191	153 076
Selvkostfond 31.12	578 914	4 219 589	1 756 029	45 708	6 600 240

Etterkalkyle selvkost 2018	Private planer	Bygge- og delesaksbehandling	Oppmåling		Totalt
Gebyrinntekter	800 473	1 746 116	1 780 022	0	4 326 611
Øvrige driftsinntekter	6 548	164 796	409 931	0	581 275
Driftsinntekter	807 021	1 910 912	2 189 953	0	4 907 886
Direkte driftsutgifter	1 320 839	2 100 191	2 642 256	0	6 063 286
Indirekte netto driftsutgifter	112 159	266 459	185 695	0	564 313
Indirekte avskrivningskostnad	1 156	2 252	1 018	0	4 426
Indirekte kalkulatorisk rente (2,37 %)	182	493	233	0	908
Driftskostnader	1 434 337	2 369 395	2 829 203	0	6 632 935
+ Tilkjudd/subsidiering	627 316	458 483	639 250	0	1 725 049
Resultat	0	0	0	0	0
Kostnadsdekning i %	56,3 %	80,6 %	77,4 %	0,0 %	74,0 %

Kommunen «subsidiérer» plan og byggesak, kart og oppmåling. I 2018 er det renovasjon og slam som har overskot.

NOTE 15 – Mellomverande med interkommunale samarbeid

Oversikt samarbeid i Hallingdal

Vertskommune Ål

Samarbeid - vertskommune Ål	Ål	Hol	Gol	Hemsedal	Nes	Flå	Utestående	Totalt samarbeid
Barnevern		9 960 848	6 791 797	4 677 171	6 575 232	1 096 857		
Uebtalt pr 31.12.17		4 729 096	4 392 660	3 552 838	3 402 450	718 277	16 795 321	
Sum barnevern	10 360 641	14 689 944	11 184 457	8 230 009	9 977 682	1 815 134		56 257 867
PPT		3 431 523						
Uebtalt pr 31.12.18		1 732 273					1 732 273	
Sum PPT	2 895 226	5 163 796						8 059 022
Intermediær avdeling sjukestugu		3 242 201	3 536 515	460 459	536 411	332 290		
Uebtalt pr 31.12.18		541 158	318 049	94 940	142 410	242 097	1 338 654	
Sum intermediær avdelinga	3 817 772	3 783 359	3 854 564	555 399	678 821	574 387		13 264 302
Legevakt		939 000	623 000	385 000	500 000			
Uebtalt pr 31.12.18		925 000	740 000	448 000	598 000		2 711 000	
Sum Legevakt	2 008 000	1 864 000	1 363 000	833 000	1 098 000			7 166 000
Hallinghelse								
Uebtalt pr 31.12.18		341 445	347 595	183 896	259 823	81 546	1 214 305	
Sum Hallinghelse	362 007	341 445	347 595	183 896	259 823	81 546		1 576 312
Skogbruksjef								0
GIS-konsulent								0
SUM							23 791 553	86 323 503

Andre vertskommunar

Samarbeid i Hallingdal - andre kommunar er vertskommune	Hol	Gol	Hemsedal	Nes	Flå	Utestående pr.31.12
Felleskjøkken		3 500 523				
Uebtalt pr. 31.12.18		674 995				674 995
Sum Felleskjøkken		4 175 518				4 175 518
Kleivi næringspark		300 000				
Uebtalt pr. 31.12.18		286 791				286 791
Sum Kleivi næringspark		586 791				586 791
IKT Hallingdal, drift			4 973 000			
Uebtalt pr. 31.12.18						0
Sum IKT Hallingdal, drift		4 973 000				4 973 000
Hallingdal etablerersenter			243 984			100884
Miljøretta helsevern			154 758			157988
Vaksenopplæring			478 226			
Uebtalt pr. 31.12.18						0
Vaksenopplæring		478 226				478 226
Skatteoppkreven			1 313 000			
Uebtalt pr. 31.12.18						0
Sum Skatteoppkreven		1 313 000				1 313 000
SUM						11 925 277

NOTE 16 – Usikre og tapte fordringar

Ål kommune har fortsatt ein del fordringar i balansen, som kan vere forelda eller tapt.

Tabellen under visar fordringar over 90 dagar gamle, saldo i 2018 var kr. 3 199 277.

Kommunen jobbar aktiv for å redusere restansar på fordringar og har tett samarbeid med vår innkassokontor. Vi reknar med at det blir avskrive noen restansar i 2019. I 2018 er det avsatt kr. 289 000 til tapsfond.

Fordringstype	over 90 dager
kommunaleavgifter	989 252,00
barnehage	70 708,00
omsorg	420,00
husleie	372 189,00
andre kommunalefordringer	1 337 945,00
Sum pr.31.12.2018	2 770 514,00

NOTE 17 – Skatt på inntekt og formue

Skatteinngang i 2018 visar ein inntekt på kr. 10.554.389,- høgare enn budsjettet. Ekstra inntekta her avkortar rammeoverføringa til kommunen.

SKATTEOPPGJØR 2018 - ÅL KOMMUNE											
	INNGANG 2012	INNGANG 2013	INNGANG 2014	INNGANG 2015	INNGANG 2016	INNGANG 2017	INNGANG 2018	%BUDSJ. 2018	DIFF. FORRIGE ÅR	DIFF. %	
Januar	11 304 953	12 381 447	12 556 787	12 616 719	13 529 625	14 575 198	15 466 543	11,8	891 345	6,12	
Februar	5 680 438	5 818 099	6 321 098	6 288 053	6 335 503	5 818 453	6 027 774	4,6	209 321	3,60	
Mars	16 299 963	16 629 390	16 921 784	17 769 066	18 991 913	20 252 468	20 588 699	15,7	336 231	1,77	
April	5 977 097	5 985 098	6 214 159	6 401 618	6 035 253	5 771 528	5 996 670	4,6	225 142	3,73	
Mai	18 585 116	19 371 310	18 779 242	19 304 831	21 915 365	22 465 227	24 376 903	18,6	1 911 676	8,72	
Juni	1 215 726	979 899	1 847 288	1 692 844	1 591 918	1 433 488	799 120	0,6	-634 368	-39,85	
Sum 1. halv år	59 063 293	61 165 243	62 640 358	64 073 131	68 399 577	70 316 362	73 255 709	55,91	2 939 347		
Juli	10 967 977	11 697 613	11 844 894	12 837 345	13 175 124	13 741 966	14 442 326	11,0	700 360	5,32	
August	1 184 373	1 116 365	1 262 127	1 308 425	2 067 181	2 588 278	1 355 484	1,03	-1 232 794	-59,64	
September	17 597 761	17 952 962	17 587 659	19 162 172	21 089 355	22 298 868	22 902 560	17,48	603 692	2,86	
Oktober	-499 702	-1 628 167	508 307	-1 053 451	1 505 893	-340 192	2 382 413	1,82	2 722 605	180,80	
November	19 622 109	21 299 601	18 497 032	21 935 032	22 182 416	28 752 322	26 286 760	20,06	-2 465 562	-11,11	
Dسامبر	396 523	680 189	594 669	1 700 513	927 023	1 069 256	956 137	0,73	-113 119	-12,20	
Sum 2. halv år	49 269 041	51 118 563	50 294 688	55 890 036	60 946 992	68 110 498	68 325 680	52,15	215 182		
Totalt - år	108 332 334	112 283 806	112 935 046	119 963 167	129 346 569	138 426 860	141 581 389		3 154 529		
Budsjett	110 500 000	114 000 000	118 000 000	117 000 000	123 000 000	127 600 000	131 027 000				

NOTE 18 – Overføring av Mva-refusjon til kapital (investering)

Jf. § 3 i forskrift om årsrekneskap for kommuner av 15/12-2000 skal mva-kompensasjon frå investeringar ikkje lenger førast som inntekt i driftsrekneskapen.

Utdrag frå forskrifta § 3:

For regnskapsåret 2010 skal minimum 20 prosent av merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer overføres til investeringsregnskapet. For 2011 skal minimum 40 prosent overføres, for 2012 minimum 60 prosent og for 2013 minimum 80 prosent. Fra og med regnskapsåret 2014 skal merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer i sin helhet regnes som inntekter knyttet til investeringsprosjekter og føres i investeringsregnskapet, jf. tredje ledd nr. 2.

NOTE 19 – Justeringsrett mva-kompensasjon

I 2011 vart del av Familiens hus kjøpt av Ål kommune. Selger var ikkje frivillig registrert i merverdiavgiftsregisteret, og dei kunne difor ikkje fakturere salet med mva.

Jfr Forskrift om merverdiavgiftskompensasjon § 6 kan kjøper få overført rett til å justere meirverdiavgiftskompensasjonen over 10 år. Ål kommune får difor attende meirverdiavgift kr. 4 173 621 med 1/10 kvart år, i 2018 kr. 417 362,10.

NOTE 20 – Overskot (mindreforbruk)

Årets mindreforbruk i drifta på kr. **24 129 890,72** er i hovudsak eit resultat av høgare skatteinngang enn budsjettet og ein netto auke i inntekter i forhold til utgifter.

Rådmannen gjer opp rekneskapen i balanse(i null) og tilrår at midlane vert sett av til disposisjonsfond drift. Styrking av disposisjonsfond er og tilrådd frå revisjonen og kontrollutvalet. Kommunetyret gjer endeleg vedtak på disponering av meir/mindreforbruk.

Økonomistyringa har vore god, men det er naudsynt å analysere kva inntekter vi har kontroll over og kva utgifter som kan koma brått på dei neste åra. Handa på rattet blir ikkje mindre viktig i åra som kjem.

Kommunen har eit positivt netto driftsresultat på 22,3 mill.kr mot 6,8 mill.kr i fjor. Det utgjer ca. 3,7 % av samla inntekter mot 1,2 % i fjor. Fylkesmannen råder kommunane til å ha eit netto driftsresultat på rundt 1,75 %.

*Det er inntektsført eit overskot frå Ål kraftverk på **20,9 mill.** Styrking av frie fond er fortsatt naudsynt for å ha ein buffer mot svingingar i rente, tenestebehov, pensjon og omstilling.*

Netto budsjettramme i drift

Dei fleste einingane i Ål kommune har eit forbruk innanfor netto budsjettet driftsramme.

På sektornivå er styringa svært god og rammene er helde. På avdelingsnivå er det meir variasjon på rekneskap opp mot budsjettramme.

Nærare forklaring på avvik og meir- og mindreforbruk kjem fram i samla og sektorvis årsmelding.

Sjølv om kommunen har relativt god budsjettkontroll og budsjettdisiplin, krev driftsbalanse dei kommande åra styrka fokus på heile kommunen og dei einskilde avdelingar, både på inntekt - og utgiftssida.

NOTE 21 – Netto driftsresultat

	2018	2017
Netto driftsresultat iht. årsrekneskapen	22 288 106	6 824 271
For at netto driftsresultat skal gje økonomisk informasjon om korleis driften i kommune har vore siste år, må vi korrigere for følgjande forhold:		
+ Bruk av bundne fond	31 093 525	24 066 359
- Avsetning til bundne fond	<u>29 416 931</u>	<u>22 162 388</u>
Korrigert netto driftsresultat til kommunens driftsaktivitet	23 964 700	8 728 242

NOTE 22 – Ytingar til leiande personar

Tal på årsverk og ytingar til leiande personar og revisor.

Løn til leiare inklusiv sosiale kostnadar	2018	2017
Rådmann	1.146.214	1.107.107
Ordførar	1.055.167	1.034.025

Årsverk

Tal årsverk i kommunen var i 2018 ca. 483.

Godtgjersle til revisor

Kommunens revisor er Kommunerevisjonen IKS Valdres - Hallingdal. Samla godtgjersle/utgifter utgjer kr. 433.047.

Revisjon omfattar rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon/selskapskontroll og diverse attestasjonsoppdrag.

Andre tenester er arbeid for kontrollutval og diverse oppgåver, post, møter, rådgjeving osv.

Totalt budsjett på teneste kontroll og revisjon er på kr. 630.000.

Vedlegg

KOSTRA driftsartar

	Regnskap
10 FAST LØNN	2 018,00
20 LØNN TIL VIKARER	247 247 299,29
30 LØNN TIL EKSTRAHJELP	16 514 854,61
40 OVERTIDSLONN	4 067 967,09
50 ANNEN LØNN OG TREKKPLIKTIGE GODTGJØRELSER	4 887 191,76
70 LØNN VEDLIKEHOLD	18 743 036,47
75 LØNN RENHOLD	48 846,59
80 GODTGJØRELSE FOLKEVALGTE	8 378 591,22
89 TREKKPLIKTIG/OPPGAVEPLIKTIG, IKKE ARBEIDSGIVERAVGIFTSPLIKTIG LØNN	2 317 519,34
90 PENSJONSNISKUDD OG TREKKPLIKTIGE FORSIKRINGSORDNINGER	4 523 121,70
99 ARBEIDSGIVERAVGIFT	33 558 618,33
100 KONTORMATERIELL	33 970 053,41
105 UNDERVISNINGSMATERIELL	851 568,58
110 MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	1 262 660,06
114 MEDIKAMENTER	1 412 800,86
115 MATVARER	469 242,80
120 ANNEN FORBRUKSMATERIELL/RÅVARER OG TJENESTER	6 271 861,32
130 POST	4 715 090,18
140 ANNONSE	3 374 651,57
150 OPPLÆRING	1 770 598,12
160 UTGIFTER OG GODTGJØRELSER FOR REISER	4 047 790,61
165 ANDRE OPPGAVEPLIKTIGE GODTGJØRELSER	1 200 509,94
170 TRANSPORTUTGIFTER OG DRIFT AV EGNE TRANSPORTMIDLER	5 537 895,29
180 ENERGI	6 206 368,02
184 BIOENERGI	5 377 725,07
185 FORSIKRINGER OG UTGIFTER TIL VAKTHOLD OG SIKRING	115 454,40
190 LEIE AV LOKALER OG GRUNN	2 239 059,12
195 AVGIFTER	3 356 267,09
200 INVENTAR OG UTSTYR	25 122 009,00
209 MEDISINSK UTSTYR	3 596 544,01
210 KJØP/LEIE/LEASING AV TRANSPORTMIDLER	118 307,82
220 KJØP/LEIE/LEASING AV MASKINER	933 634,10
230 VEDLIKEHOLD OG BYGGETJENESTER	3 462 829,93
240 SERVICEAVTALER, REPARASJONER OG VAKTMESTERTJENESTER	9 004 746,09
250 MATERIALER TIL VEDLIKEHOLD	13 853 067,23
260 RENHOLD	3 108 845,22
270 KONSULENTTJENESTER	250 475,45
300 KJØP AV TJENESTER FRA STATEN	18 919 908,08
330 KJØP AV TJENESTER FRA FYLKESKOMMUNER	18 943 645,74
350 KJØP AV TJENESTER FRA KOMMUNER	17 400,00
370 KJØP AV TJENESTER FRA ANDRE (PRIVATE)	3 501 429,16
375 KJØP FRA IKS DER KOMMUNEN ER DELTAGER	20 498 587,99
380 KJØP AV TJENESTER FRA EGNE SÆRBEDRIFTER	14 861 280,60
429 MOMS GENERELL KOMPENSASJONSORDNING	1 242 000,00
430 OVERFØRINGER TIL FYLKESKOMMUNER	13 994 021,53
450 OVERFØRINGER TIL KOMMUNER	0,00
470 OVERFØRINGER TIL ANDRE (PRIVATE)	11 549,00
475 OVERFØRING TIL IKS DER KOMMUNEN ER DELTAGER	26 369 731,10
490 RESERVERTE BEVILGNINGER/AVSETNINGER	497 121,19
500 RENTEUTGIFTER	0,00
510 AVDRAGSUTGIFTER	6 600 080,60
520 UTLÅN	15 441 352,00
540 AVSETNINGER TIL DISPOSISJONSFOND	614 030,57
550 AVSETNINGER TIL BUNDNE FOND	12 184 703,27
580 IKKE DISPONERT REGNSKAPMESSIG MINDREFORBRUK	29 416 931,66
590 AVSKRIVNINGER	26 529 890,72
600 BRUKERBETALING FOR KOMMUNALE TJENESTER	33 223 406,00
620 ANNEN SALG AV VARER OG TJENESTER	-17 885 099,02
629 BILLETINNTEKTER	-5 269 366,47
630 HUSLEIEINNTEKTER	-1 172 283,00
640 AVGIFTSPLIKTIG GEBYRER	-16 901 609,77
650 ANNEN AVGIFTSPLIKTIG SALG AV VARER OG TJENESTER	-28 563 542,29
660 SALG AV DRIFTSMIDLER	-5 328 268,07
690 FORDELTE UTGIFTER	-9 449,00
700 REFUSJONER FRA STATEN	-13 760 264,61
710 SYKELØNNSREFUSJON	-43 009 621,33
729 KOMPENSASJON MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-16 554 826,00
730 REFUSJONER FRA FYLKESKOMMUNER	-13 994 021,53
750 REFUSJONER FRA KOMMUNER	-4 137 207,60
770 REFUSJONER FRA ANDRE (PRIVATE)	-96 712 765,80
775 REFUSJON FRA IKS DER KOMMUNEN ER DELTAGER	-3 310 358,13
780 REFUSJON FRA FORETAK OG BEDRIFTER I EGEN KOMMUNE SOM FØRER SÆRREGNSKAP	0,00
800 RAMMETILSKUDD	-734 732,78
810 ANDRE STATLIGE OVERFØRINGER	-145 033 450,00
850 OVERFØRINGER FRA KOMMUNER	-19 508 674,00
870 SKATT PÅ INNTEKT OG FORMUE	-336 000,00
874 EIENDOMSSKATT	-141 581 389,10
875 EIENDOMSSKATT	-23 725 316,00
877 ANDRE DIREKTE OG INDIREKTE SKATTER	-12 096 687,58
890 OVERFØRINGER FRA ANDRE (PRIVATE)	-7 226 116,00
900 RENTEINNTEKTER	-2 033 573,25
905 UTBYTTE OG EIERUTTAK	-3 152 963,77
920 MOTTATTE AVDRAG PÅ UTLÅN	-23 611 461,00
930 BRUK AV TIDLIGERE ÅRS REGNSKAPMESSIGE MINDREFORBRUK	-68 300,00
940 BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-12 075 893,66
950 BRUK AV BUNDNE FOND	-2 674 000,00
990 MOTPOST AVSKRIVNINGER	-31 093 525,14
T O T A L T	-33 223 406,00

